

Ársskýrsla gjafsóknanevndar 2021

20. desember 2022

Efnisyfirlit

Starfsemi nefndarinnar.....	2
Gjafsóknarnefnd og starfsmaður gjafsóknarnefndar.....	2
Fundir.....	2
Máli frestað á milli funda.....	3
Mál afgreitt á milli funda.....	3
Tímaskilyrði.....	3
Úr brunni gjafsóknarnefndar yfir á lokað teams svæði.....	3
Fjöldi funda.....	4
Lagaheimildir.....	4
Mat á því hvort tilefni sé nægilegt.....	5
Mat á fjárhag umsækjanda.....	6
Takmörkun gjafsóknar og gjafsókn fyrir æðra dómi.....	7
Umsókn vísað frá gjafsóknarnefnd/ráðuneyti.....	7
Ýmis ákvæði laga um gjafsókn.....	8
Barnalög nr. 76/2003.....	8
Barnaverndarlög nr. 80/2002.....	8
Lög um meðferð sakamála nr. 88/2008.....	8
Lög um þjóðlendur og ákvörðun marka eignarhalda, þjóðlendna og afrétta nr. 58/1998.....	8
Tölulegar upplýsingar er varða afgreiðslur mála.....	9
Heildarfjöldi mála.....	9
Aðkoma varamanna.....	10
Fyrir hvaða dómstól var óskað gjafsóknar og afgreiðsla nefndarinnar.....	10
Héraðsdómur.....	10
Landsréttur:.....	11
Hæstiréttur:.....	11
Heildarfjöldi umsækjanda. Flokkun umsókna eftir kyni umsækjanda, dómstól og eftir umsögnum gjafsóknarnefndar.....	11
Endurupptaka og/eða rýmkun.....	12
Kyn og fjárhagsstaða umsækjanda.....	12
Flokkun mála eftir eðli máls.....	14
Þjóðerni.....	19
Reikningar og kostnaður vegna gjafsóknarmála.....	20

Ársskýrsla gjafsóknarnefndar 2021

Starfsemi nefndarinnar

Ársskýrslu gjafsóknarnefndar fyrir starfsárið 2021 má skipta í þrjá meginhluta. Í fyrsta hlutanum verður farið yfir starfsemi nefndarinnar á árinu 2021 og nefndina sjálfa. Þar verður einnig fjallað um lagaumhverfið sem gjafsóknarnefnd starfar eftir. Í öðrum hluta verður farið yfir tölulegar upplýsingar um afgreiðslur mála hjá nefndinni á árinu 2021. Loks verður í þriðja hlutanum farið í stuttu máli yfir reikninga og kostnað vegna gjafsóknarmála.

Gjafsóknarnefnd og starfsmaður gjafsóknarnefndar

Í 2. mgr. 125. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála er mælt fyrir um að ráðherra skuli skipa nefnd þriggja lögfræðinga, gjafsóknarnefnd, til fjögurra ára í senn til að veita umsögn um umsóknir um gjafsókn. Einn nefndarmanna skal skipaður eftir tilnefningu Lögmannafélags Íslands en annar eftir tilnefningu Dómarafélags Íslands.

Á árinu 2021 var nefndin skipuð eftirfarandi aðilum. Áslaug Árnadóttir, lögmaður og jafnframt formaður, án tilnefningar, Hervör Lilja Þorvaldsdóttir, landsréttardómari, tilnefnd af Dómarafélagi Íslands og Jóhannes Albert Sævarsson, lögmaður, tilnefndur af Lögmannafélagi Íslands.

Varamenn voru þau Finnur Magnússon, lögmaður, án tilnefningar og jafnframt varamaður formanns. Skúli Magnússon, þá héraðsdómari og síðar settur landsréttardómari, tilnefndur af Dómarafélagi Íslands. Skúli lét af störfum sem varamaður snemmsumars 2021. Eggert Óskarsson fyrrum héraðsdómari var skipaður varamaður í september 2021, tilnefndur af Dómarafélagi Íslands og Þórdís Bjarnadóttir, lögmaður, tilnefnd af Lögmannafélagi Íslands.

Starfsmaður gjafsóknarnefndar var Ásta Valdimarsdóttir lögfræðingur, fulltrúi hjá sýslumanninum á Vesturlandi og var starfsaðstaða hennar á skrifstofu embættisins á Akranesi.

Fundir

Frá október 2020 hafa fundir gjafsóknarnefndar verið haldnir með rafrænum hætti á teams. Í upphafi voru fundir rafrænir vegna covid-19. Reynslan af rafrænum fundum var hins vegar svo góð að ákveðið var að hafa fundi nefndarinnar áfram rafræna þó slakað væri á aðgerðum sóttvarnaryfirvalda vegna covid. Að mati nefndarmanna þá er tímasparnaður einn helsti kosturinn við rafræna fundi auk þess sem fundarmenn eru ekki bundnir við neina ákveðna staðsetningu á fundartíma. Þá er reynsla nefndarinnar að þeir fundir séu oft skilvirkari.

Á árinu 2021 voru allir fundir nefndarinnar haldnir rafrænir, ef frá er talinn einn símafundur sem haldinn var í ágúst. Þá hefur gjafsóknarnefnd afgreitt einstaka mál á milli funda í þeim málum sem þörf hefur verið á skjótri afgreiðslu að beiðni dómsmálaráðuneytisins í svokölluðum flýtimeðferðarmálum. Afgreiðsla flýtimeðferðarmála fer alla jafna fram í tölvubéfasamskiptum milli starfsmanns nefndarinnar og nefndarmanna.

Máli frestað á milli funda

Fyrir kemur að mál sé tekið fyrir á fleiri en einum fundi. Sé afgreiðsla máls frestað á milli funda er það alla jafna í þeim tilgangi að óska eftir frekari gögnum/rökstuðningi, á grundvelli 3. gr. reglugerðar nr. 45/2008. Í einhver skipti hefur málum verið frestað á milli funda í þeim tilgangi að nefndarmenn vilja skoða og ígrunda málið betur áður en umsögn er veitt í því máli. Á árinu 2021 var samtals 41 máli frestað á milli funda.

Mál afgreitt á milli funda

Sé nauðsynlegt að umsögn nefndarinnar liggja fyrir á milli funda að beiðni dómsmálaráðuneytisins fer, eins og áður segir, afgreiðsla slíkra mála alla jafna fram í tölvubréfasamskiptum milli starfsmanns nefndarinnar og nefndarmanna. Á árinu 2021 voru samtals 22 mál afgreidd á milli funda.

Tímaskilyrði

Samkvæmt 10. gr. reglugerðar nr. 45/2008 um skilyrði gjafsóknar og starfsemi gjafsóknarnefndar, með áorðnum breytingum, skal gjafsóknarnefnd að jafnaði innan fjögurra vikna frá því nefndinni berst umsókn um gjafsókn, sem studd er fullnægjandi rökum og gögnum, gefa ráðuneytinu skriflega og rökstudda umsögn um umsóknina. Í mörgum tilvikum náði gjafsóknarnefnd ekki að gefa dómsmálaráðuneytinu umsögn um umsókn innan greindra tímamarka. Að jafnaði var málsmeðferðartími umsóknar hjá gjafsóknarnefnd um það bil fjórir mánuðir. Í lok ársins 2021 biðu samtals 123 mál afgreiðslu nefndarinnar.

Samkvæmt ákvæðum 4. mgr. 38. gr. barnalaga nr. 76/2003, skal flýta meðferð máls um forsjá eða lögheimili barns. Í ljósi þessa voru mál er vörðuðu umsókn um gjafsókn í málum vegna forsjár eða lögheimilis barns teknar til afgreiðslu framar öðrum málum hjá nefndinni.

Úr brunni gjafsóknarnefndar yfir á lokað teams svæði

Umsóknir um gjafsókn og samskipti gjafsóknarnefndar við dómsmálaráðuneytið voru nær alfarið rafræn allt árið 2021. Mestan part ársins sóttu nefndarmenn umsóknir og fylgigögn úr svokölluðum brunni sem var á lokuðu vefsvæði sem hýst var hjá ráðuneytinu. Í október 2021 hafði dómsmálaráðuneytið frumkvæðið að því að umsóknir og fylgigögn þeirra yrðu framvegis hýstar á lokuðu teams svæði hjá ráðuneytinu. Frá árslokum 2021 hafa allir aðalmenn gjafsóknarnefndar og starfsmaður nefndarinnar haft aðgang að hinu lokaða teams svæði gjafsóknarnefndar. Frá sama tíma var hinum svokallaða brunni gjafsóknarnefndar lokað. Þá hafa hlutaðeigandi starfsmenn dómsmálaráðuneytisins aðgang að umræddu teams svæði í þeim tilgangi að færa inn í viðeigandi möppur umsóknir um gjafsóknir og fylgigögn þeirra.

Inni á svæði gjafsóknarnefndar á teams eru umsóknir flokkaðar í möppur, allt eftir því hvar í ferlinu hver umsókn er stödd hverju sinni. Möppurnar eru eftirfarandi;

1. Umsóknir sem eru í vinnslu hjá ráðuneytinu og hafa ekki verið sendar til nefndarinnar til umsagnar.
2. Umsóknir sem sendar hafa verið til nefndarinnar og formlega óskað eftir umsögn nefndarinnar.
3. Mál sem nefndin hefur afgreitt.
4. Umsagnir nefndarinnar sem hafa verið undirritaðar og skannaðar.
5. Máli lokið í ráðuneyti og ekki þörf á umsögn nefndarinnar.

6. Listar ráðuneytisins yfir hreyfingar á innkomnum málum frá fyrri fundum nefndarinnar.

Ýmist eru það starfsmenn ráðuneytisins eða starfsmaður gjafsóknarnefndar sem sjá um að færa mál á milli mappa á greindu teams svæði. Þegar gjafsóknarnefnd hefur gefið umsögn um umsókn er sú umsögn undirrituð, alla jafna af hálfu formanns og send til starfsmanns nefndarinnar sem sér um að færa undirritaða umsögn inn á teams svæðið.

Samhliða færslu gagna er varðar umsóknir um gjafsókn inn á greint lokað svæði á teams var frá því horfið að fara með eiginleg frumrit undirritaðrar umsagnar til ráðuneytisins.

Fjöldi funda

Á árinu 2021 hélt nefndin 20 fundi. Fundir sem voru haldnir rafrænt á teams voru 19 og einn símafundur. Auk þess voru afgreiddar 22 umsagnir á milli funda í flýtimeðferðarmálum. Nefndin tók sér sumarleyfi frá störfum í júlímánuði og var enginn fundur haldinn þann mánuðinn. Engu að síður voru þrjár umsagnir afgreiddar í júlímánuði í flýtimeðferðarmálum. Fundir nefndarinnar voru þessir, haldnir á teams nema ef annars er getið;

1. fundur – 7. janúar
2. fundur – 28. janúar
3. fundur – 10. febrúar
4. fundur – 25. febrúar
5. fundur – 10. mars
6. fundur – 25. mars
7. fundur – 15. apríl
8. fundur – 29. apríl
10. fundur – 27. maí
11. fundur – 16. júní
12. fundur – 23. júní
13. fundur – 12. ágúst – símafundur
14. fundur – 18. ágúst
15. fundur – 30. ágúst
16. fundur – 14. september
17. fundur – 7. október
18. fundur – 28. október
19. fundur – 22. nóvember
20. fundur 16. desember

Lagaheimildir

Meginheimildir um gjafsókn er að finna í 126. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, með áorðnum breytingum, og er ákvæðið svohljóðandi í dag:

1. Gjafsókn verður aðeins veitt ef málstaður umsækjanda gefur nægilegt tilefni til málshöfðunar eða málsvarnar og öðru hvoru eftirfarandi skylið er að auki fullnægt:

a. að fjárhag umsækjanda sé þannig háttað að kostnaður af gæslu hagsmuna hans í málinu yrðu honum fyrirsjáanlega ofviða, enda megi teljast að öðru leyti að gjafsókn sé kostuð af almannafé,

b. að úrlausn máls hafi verulega almenna þýðingu eða varði verulega miklu fyrir atvinnu, félagslega stöðu eða aðra einkahagi umsækjanda.

2. Ráðherra getur í reglugerð kveðið nánar um skilyrði gjafsóknar, þ.m.t. hvenær nægilegt tilefni sé til veitingar gjafsóknar, þau atriði sem líta ber við mat á fjárhagsstöðu umsækjanda og heimildir til takmörkunar á gjafsókn skv. 1. mgr. 127. gr.

3. Gjafsókn verður enn fremur veitt eftir því sem fyrir er mælt í öðrum lögum.

4. Nú er gjafsókn veitt, og skal þá tekið fram í gjafsóknarbréfi til hvaða máls hún taki, hvort hún séveitt til rekstrar máls fyrir héraðsdómi eða æðra dómi og hvort hún sé takmörkuð með tilteknum hætti.

Mat á því hvort tilefni sé nægilegt

Með heimild í 2. mgr. 126. gr. laga nr. 91/1991 hefur verið sett reglugerð nr. 45/2008 um skilyrði gjafsóknar og starfshætti gjafsóknarnefndar. Í 5. gr. reglugerðarinnar eru í þremur tölulíðum leiðbeinandi reglur til að meta hvort tilefni sé til veitingar gjafsóknar og skal hafa til viðmiðunar eftirtalin sjónarmið. Í fyrsta lagi hvort málið sé þess eðlis að málskostnaður verði greiddur af almannafé og að jafnaði skal ekki veita gjafsókn í máli þar sem ágreiningsefnið er eins og að neðan greinir nema sérstakar ástæður mæli með því. Ástæðurnar sem ákvæðið tilgreinir eru:

- a. ágreiningsefnið varðar viðskipti umsækjanda er tengjast verulega atvinnustarfsemi hans og hann hefur með aðgerðum sínum eða aðgerðarleysi komið sér í þá aðstöðu sem málsókninni er ætlað að bæta úr,
- b. ágreiningsefnið er milli nákominna,
- c. um er að ræða mál sem varðar óverulega hagsmuni og ekki er eðlilegt hlutfall milli þeirra og líklegs málskostnaðar,
- d. umsækjandi hefur sýnt að sér verulegt tómlæti sem hefur í för með sér sönnunarvanda.

Í öðru lagi eru leiðbeinandi reglur til að meta hvort málfefnið sé nægilega skýrt og að málsókn sé nauðsynleg og tímabær. Samkvæmt ákvæðinu skal hafa eftirtalin atriði til hliðsjónar:

- a. að málatilbúnaður sé nægilega skýr þannig að ætla megi að málið sé tækt til efnismeðferðar fyrir dómstóli,
- b. hvort leitast hafi verið að leysa málið utan réttar, þ.á.m. fyrir úrskurðarnefndum,
- c. hvort gagnaöflun utan réttar sé lokið og málshöfðun sé nauðsynleg og tímabær.

Í þriðja lagi skal líta til þess hvort málfefnið sé þannig að nokkrar líkur séu á því að málið vinnist fyrir dómi. Í því sambandi er heimilt meðal annars að horfa til þess hvort dómstólar hafi áður leyst úr sambærilegu ágreiningsefni.

Við mat á tilefni til gjafsóknar fyrir æðra dómstigi ber samkvæmt 6. gr. reglugerðar nr. 45/2008 að hafa hliðsjón af framangreindum atriðum sem nefnd eru í 5. gr. auk dómsniðurstöðu og ástæðum áfrýjunar. Þá er einnig heimilt að líta til þess hvort um sé að ræða mál sem dæmt hefur verið af sérfróðum meðdómsmönnum eða hvort áfrýjunargrundvöllur máls lúti aðallega að sönnunarþáttum þess.

Mat á fjárhag umsækjanda.

Í greindri reglugerð eru í 7. og 8. gr. leiðbeinandi reglur um hvernig meta eigi hvernig hvenær skilyrðum til gjafsóknar er fullnægt á grundvelli fjárhags umsækjanda. Samkvæmt 7. gr. reglugerðarinnar skal miða við að stofn til útreiknings tekjuskatts og útsvars og fjármagnstekjur nemi ekki hærri en tiltekinni fjárhæð á ári. Sé umsækjandi í hjúskap eða sambúð skal hafa hliðsjón af samanlögðum tekjum sambylissólks/hjóna og þegar umsækjandi er yngri en 18 ára skal hafa hliðsjón af samanlögðum tekjum foreldra. Hækka skal viðmiðunarmörk fyrir hvert barn undir 18 ára aldri, þar með talið stjúp- og fósturbörn, sem búa hjá umsækjanda eða hann elur að mestum hluta önn fyrir. Þær fjárhæðir sem miða skal við taka breytingum miðað við vísitölu neysluverðs 1. janúar ár hvert.

Á árinu 2021 voru viðmiðunarfjárhæðirnar eftirfarandi:

Einstaklingur	kr. 3.853.962
Hjón/sambúðarfólk	kr. 5.789.222
Hvert barn undir 18 ára aldri	kr. 428.448

Samkvæmt 1. mgr. 8. gr. reglugerðar nr. 45/2008 má veita einstaklingi gjafsókn þótt tekjur hans séu yfir greindum viðmiðunarmörkum í eftirfarandi tilvikum sem talin eru upp í neðangreindum staflidum:

- framfærslukostnaður er óvenjulega hár af einhverjum ástæðum,
- aflahæfi umsækjanda er verulega skert til frambúðar vegna varanlegrar örorku,
- umsækjandi, maki hans eða sambúðarmaki á ekki íbúðarhúsnæði og leigukostnaður er verulegur,
- samanlagðar tekjur umsækjanda og maka hans eru yfir viðmiðunarmörkum skv. 7. gr. en tekjur hans sjálfs eru undir þeim mörkum og telja verður að málið varði hann aðallega,
- umsækjandi er yngri en 18 ára og sérstakar ástæður mæla með því þótt tekjur foreldra séu yfir tekjumörkum skv. 7. gr.,
- málskostnaður verður fyrirsjáanlega hár miðað við efnahag umsækjanda,
- frá launatekjum er heimilt að draga vaxtagjöld vegna eigin húsnæðis ef vaxtagjöld eru óvenjulega há. Við mat á fjárhagsstöðu er jafnframt heimilt að leggja við þær vaxtabætur sem umsækjandi og maki hans fá greiddar.

Samkvæmt 2. mgr. 8. gr. reglugerðarinnar má synja einstaklingi um gjafsókn þótt tekjur hans séu undir viðmiðunarmörkum skv. 7. gr. meðal annars í eftirtöldum tilvikum sem talin eru upp í neðangreindum staflidum:

- umsækjandi, maki hans eða sambúðaraðili á peningainnistæðu, hlutabréf, skuldabréf, fasteign, lausafé eða aðrar eignir sem skipt geta máli þegar metin er greiðslugeta hans til að kosta málsókn sína sjálfur,
- eignir umsækjanda, maka hans eða sambúðaraðila umfram skuldir eru verulegar,
- aðilar að dómsmáli eru fleiri en einn og hlutur gjafsóknarbeiðanda er tiltölulega lítill miðað við aðra málsaðila.

Við mat á því hvort gjafsókn verði veitt vegna þess að úrlausn varði verulega miklu fyrir atvinnu, félagslega stöðu eða aðra einkahagi umsækjanda skal meðal annars höfð hliðsjón af því hve rík áhrif úrlausn máls getur haft á hagi hans, sbr. 8. gr. a. reglugerðar nr. 45/2008.

Takmörkun gjafsóknar og gjafsókn fyrir æðra dómi

Í 1. mgr. 127. gr. laga nr. 91/1991 er mælt fyrir um heimild til takmörkunar á gjafsókn þannig að hún nái aðeins til tiltekinnna þátta málskostnaðar eða geti hæst numið tiltekinni fjárhæð.

Í lang flestum umsögnum gjafsóknarnefndar á árinu 2021 þar sem mælt var með gjafsókn var gjafsókn takmörkuð við réttargjöld og þóknun lögmanns við rekstur málsins fyrir viðkomandi dómstól. Þar á eftir var gjafsókn takmörkuð við réttargjöld, þóknun lögmanns og undirmatsgerð við rekstur málsins fyrir héraðsdómi.

Í 9. gr. reglugerðar nr. 45/2008 er að finna leiðbeinandi reglur um takmörkun á fjárhæð en takmarka má gjafsókn við ákveðinn hluta málskostnaðar eða tiltekna fjárhæð í þeim tilvikum er ákvæðið kveður á um, en það eru:

- a. efnahag umsækjanda er þannig varið að ætla megi að hann geti sjálfur staðið straum af hluta málskostnaðar,
- b. hagsmunir gjafsóknarbeiðanda af úrslitum máls eru litlir,
- c. í málum sem æskilegt er að lokið verði með sátt, svo sem forsjármálum,
- d. þar sem óskað er mats sérfræðinga undir rekstri máls og ætla verður að framvinda þess kunni að ráðast af niðurstöðum matsins,
- e. ef umsækjandi nýtur váttryggingarverndar í formi réttaraðstoðar- eða málskostnaðartryggingar hjá váttryggingarfélagi.

Á árinu 2021 voru samtals 4 mál þar sem nefndin taldi rétt að takmarka gjafsókn við tiltekna fjárhæð. Í þremur málanna var takmarkað við eina milljón króna og í einu málanna var gjafsókn takmörkuð við tvær milljónir króna.

Í 5. mgr. 127. gr. laga nr. 91/1991 kemur fram að skjóti gagnaðili gjafsóknarhafa málinu til æðra dóms þá nái gjafsókn einnig til málskostnaðar gjafsóknarhafa þar fyrir dómi, þar á meðal af gagnáfrýjun eða gagnkæru máls, ef annað er ekki tekið fram í gjafsóknarbréfi.

Umsókn vísað frá gjafsóknarnefnd/ráðuneyti

Eins og að framan hefur verið rakið er heimild til þess að veita aðila dómsmáls gjafsókn að finna í XX. kafla laga nr. 91/1991. Þau lög taka til almennrar meðferðar einkamála fyrir íslenskum dómstólum er varðar einkaréttarlegar kröfur, sbr. 1. gr. laganna. Samkvæmt 2. mgr. 127. gr. laganna skal málflutningsþóknun til umboðsmanns gjafsóknarhafa ákveðin í dómi. Af því leiðir að gjafsókn verður ekki veitt eftir að niðurstaða dóms liggur fyrir. Í einhver skipti háttar svo til að gjafsóknarnefnd fjallar um umsókn eftir að meðferð máls fyrir dómstólum er lokið.

Gjafsóknarnefnd hefur einnig vísað frá umsókn í þeim tilvikum þegar umsækjandi æskir sérstaklega eftir gjafsókn fyrir kostnaði vegna útlagðs kostnaðar sem að mati gjafsóknarnefndar telur að falli undir kostnað við rekstur máls fyrir dómstól og þegar hefur verið veitt gjafsókn fyrir.

Pá hefur gjafsóknarnefnd vísað umsókn frá nefndinni þegar umsókn telst vera svo vanreifðu að ekki er unnt fyrir nefndina að taka afstöðu til hennar.

Ennfremur kom það fyrir í einhver skipti á árinu 2021 að gjafsóknarnefnd vísaði frá umsókn um gjafsókn þar sem kveðið er á um lögbundna gjafsókn í sérlægum. Sem dæmi um slíkt er þegar umsækjandi æskir gjafsóknar á grundvelli 11. gr., og eftir atvikum 22., gr., sbr. 11. gr. barnalaga nr. 76/2003, þegar umsækjandi er barn og er jafnframt stefnandi í faðernis- og/eða véfengingarmálum.

Ýmis ákvæði laga um gjafsókn

Víða í sérlægum er að finna sérstök ákvæði er ganga lengra en hið almenna ákvæði um gjafsókn skv. 126. gr. laga nr. 91/1991 kveður á um. Í þessu sambandi er alla jafna talað um lögbundna gjafsókn og helstu tilvik um slíkt eru eftirfarandi:

Barnalög nr. 76/2003

Þegar barn er stefnandi máls til feðrunar er ekki gefið út gjafsóknarleyfi og kemur umsókn um slíkt ekki til umsagnar hjá gjafsóknarnefnd. Um lögbundna gjafsókn er að ræða skv. ákvæðinu. Hið sama á við þegar barn er stefnandi í máli til véfengingar á faðerni þess.

Barnaverndarlög nr. 80/2002

Samkvæmt 60. gr. barnaverndarlaga hafa foreldrar, fósturforeldrar og barn sem gengur inn í mál skv. 55. gr. laganna lögbundna gjafsókn fyrir héraðsdómi, Landsrétti og Hæstarétti. Mál á grundvelli barnaverndarlaga eru vegna ákvarðana um vistun barna og forsjá. Gjafsókn er lögbundin í þeim tilvikum. Dómsmálaráðuneytið veitir gjafsóknarleyfi samkvæmt barnaverndarlögum án umsagnar gjafsóknarnefndar.

Undantekning frá lögbundinni gjafsókn á grundvelli barnaverndarlaga er í málum sem höfðuð eru samkvæmt 34. gr. laganna til endurskoðunar á fyrri niðurstöðu dóms. Fer um slík mál samkvæmt almennum reglum gjafsóknar.

Lög um meðferð sakamála nr. 88/2008

Í skaðabótamálum sem höfðuð eru fyrir héraðsdómi samkvæmt 248., sbr. 246. gr. laga um meðferð sakamála ber að veita gjafsókn. Umsóknir í slíkum málum koma til umsagnar gjafsóknarnefndar.

Lög um þjóðlendur og ákvörðun marka eignarhalda, þjóðlendna og afrétta nr. 58/1998.

Á grundvelli þjóðlendulaga gilda sérreglur um gjafsókn. Samkvæmt 19. gr. laganna er heimilt að veita aðila gjafsókn í samræmi við X. kafla laga um meðferð einkamála, þrátt fyrir skilyrði 126. gr. einkamálalaganna, þegar úrlausn máls hefur samkvæmt þjóðlendulögum:

- a. verulega almenna þýðingu eða
- b. varðar verulega miklu um hagsmuni umsækjanda og kostnaður af gæslu hagsmuna hans í málinu hefur fyrrisjáanlega mjög veruleg áhrif á efnahag hans.

Samkvæmt ákvæðum þjóðlendlaga getur þannig komið til álita að lögðaila verði veitt gjafsókn í máli.

Á árinu 2021 var í fjögur skipti mælt með gjafsókn til handa lögaðila og/eða sveitarfélagi í málum er rekin voru samkvæmt þjóðlendlögum nr. 58/1998. Á árinu 2021 bárust alls fimm umsóknir um gjafsókn þar sem sótt var um gjafsókn á grundvelli þjóðlendlaga.

Lög um ættleiðingar nr. 130/1999

Samkvæmt 23. gr. laga um ættleiðingar skal stefnandi hafa gjafsókn fyrir héraðsdómi, Landsrétti og Hæstarétti í dómsmáli vegna ættleiðingar skv. 22. gr. laganna. Á árinu 2021 voru engar umsóknir um gjafsókn á grundvelli þessa lagaákvæðis til umsagnar hjá gjafsóknarnefnd.

Lög um öflun álits EFTA-dómstólsins um skýringu samnings um Evrópska efnahagssvæðið nr. 21/1994

Í 1. mgr. 4. gr. laganna kemur fram að hafi dómstóll ákveðið að leita álits EFTA-dómstólsins sé rétt að veita málsaðila, sem ekki hafi krafist að álitsins verði aflað, gjafsókn vegna þess þáttar málsins. Á árinu 2021 voru engar umsóknir um gjafsókn á grundvelli þessa lagaákvæðis til umsagnar hjá gjafsóknarnefnd.

Tölulegar upplýsingar er varða afgreiðslur mála.

Hér verður fjallað um tölulegar upplýsingar um afgreiðslur mála á árinu 2021.

Heildarfjöldi mála

Á árinu 2021 tók gjafsóknarnefnd til umfjöllunar samtals 592 umsóknir. Afgreiðslu þeirra mála var með eftirfarandi hætti:

	Fjöldi mála
Mælt með gjafsókn	383
Ekki mælt með gjafsókn	178
Umsóknum vísað frá nefndinni	24
Umsóknir sem voru afturkallaðar eftir að gjafsóknarnefnd hóf aðkomu sína í málinu.	7
Samtals mál sem voru til umfjöllunar hjá nefndinni	592

Mælt með gjafsókn:	Fjöldi mála
Mælt með gjafsókn á grundvelli a. liðar 1. mgr. 126. gr.	295
Mælt með gjafsókn á grundvelli b. liðar 1. mgr. 126. gr.	64
Mælt með gjafsókn skv. lögum um meðferð sakamála ¹	24
Samtals	383

¹ Í ljósi þess að gjafsókn er lögbundin í málum á grundvelli 248., sbr. 246. gr. laga nr. 88/2008 er fjárhagur umsækjanda ekki skoðaður og þar af leiðandi er ekki vísað til a. eða b. liðar 1. mgr. 126. gr. laga nr. 91/1991 í umsögn nefndarinnar.

Ekki mælt með gjafsókn:	Fjöldi mála
Ekki talin vera skilyrði til gjafsóknar skv. 1. mgr. 126. gr. laga nr. 91/1991 og/eða 5. gr. reglugerðar nr. 45/2008	107
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	65
Ekki uppfyllt skilyrði 246. gr. sakamálalaga	6
Samtals	178

Aðkoma varamanna

Aðkoma varamanna í málum á árinu 2021 var með eftirfarandi hætti:

Varamaður	Fjöldi mála	Fjöldi funda	Fjöldi mála sem voru afgreidd á milli funda*
Finnur Magnússon	41	9	2
Pórdís Bjarnadóttir	34	11	0
Skúli Magnússon	11	3	1
Eggert Óskarsson	12	4	3

* Eru jafnframt talin með í fjölda mála.

Fyrir hvaða dómstól var óskað gjafsóknar og afgreiðsla nefndarinnar

Í þeim 592 málum sem gjafsóknarnefnd fjallaði um voru lang flestar umsóknir vegna mála sem rekin voru fyrir héraðsdómi. Nánar var skipting umsókna milli dómstiga eftirfarandi:

Héraðsdómur

Alls voru 522 mál vegna umsóknar um gjafsókn fyrir héraðsdómi og var afgreiðsla málanna með eftirfarandi hætti:

	Fjöldi mála
Mælt með gjafsókn	330
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	253
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	52
Mælt með gjafsókn á grv. laga um meðferð sakamála	25
Ekki mælt með gjafsókn	167
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	101
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	61
Ekki uppfyllt skilyrði 246. gr. sakamálalaga	5
Vísáð frá	19
Umsókn afturkölluð	6
Samtals	522

Landsréttur:

Umsóknir vegna mála er rekin voru fyrir Landsrétti voru samtals 56 og var afgreiðsla þeirra með eftirfarandi hætti:

	Fjöldi mála
Mælt með gjafsókn	40
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	32
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	7
Ekki mælt með gjafsókn	11
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	7
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	4
Vísað frá	4
Umsókn afturkölluð	1
Samtals	56

Hæstiréttur:

Umóknir vegna mála sem rekin voru fyrir Hæstarétti voru samtals 14 og var afgreiðsla þeirra með eftirfarandi hætti:

	Fjöldi mála
Mælt með gjafsókn	13
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	8
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	5
Ekki mælt með gjafsókn	0
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	0
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	0
Vísað frá	1
Umsókn afturkölluð	0
Samtals	14

Heildarfjöldi umsækjenda. Flokkun umsókna eftir kyni umsækjenda, dómstól og eftir umsögnum gjafsóknarnefndar

Umsækjendur um gjafsókn voru alls 609 talsins í þeim 592 málum sem gjafsóknarnefnd tók til umfjöllunar á árinu 2021. Konur voru í meirihluta eða samtals 320 og karlar alls 283. Enginn umsækjendanna skilgreindi sig hvorki sem konu eða karl (kynsegin) í Þjóðskrá á árinu 2021. Í alls 15 málum voru umsækjendur fleiri en einn og þar af voru umsækjendur í 13 málum af báðum kynum.

Konur	Karlar	Umsækjandi sem skilgreinir sig hvorki sem konu eða karl í Þjóðskrá	Lögaðilar
320	283	0	6

Flokkun umsækjenda eftir kyni og dómstól má sjá í töflunni hér að neðan. Þar má einnig sjá flokkunina á milli þess hvort viðkomandi umsækjandi var málshafjandi eða varnaraðili fyrir viðkomandi dómstól. Það ber að athuga að fjöldinn sem hér er tilgreindur er málafjöldinn, en ekki fjöldi umsækjenda. Í samtals 15 málum voru umsækjendur fleiri en einn og því skarast talningin að einhverju leyti.

Dómstóll	Konur – 320 ²	Karlar – 283 ³	Lögaðilar - 6
Héraðsdómur	287 mál	242 mál	1 mál
Málshafjandi	217	194	1
Varnaraðili	66	45	0
Óljóst	4	3	0
Landsréttur	28 mál	26 mál	4 mál
Málshafjandi	18	17	4
Varnaraðili	10	8	0
Óljóst	0	1	0
Hæstiréttur	4 mál	12 mál	1 mál
Málshafjandi	3	9	1
Varnaraðili	1	1	0
Óljóst	0	2	0

Samkvæmt framangreindu voru konur í meirihluta þeirra mála sem rekin voru fyrir héraðsdómi. Fyrir Landsrétti var hlutfall kynjanna svo til það sama en fyrir Hæstarétti voru karlar í meirihluta þeirra mála sem þar var óskað eftir gjafsókn í.

Endurupptaka og/eða rýmkun

Af þeim 592 málum sem gjafsóknarnefnd tók til umfjöllunar voru samtals 58 mál skráð sem endurupptökumál og 37 mál voru skráð sem umsókn um rýmkun á áður veittri gjafsókn.

Kyn og fjárhagsstaða umsækjanda

Sé kyn umsækjanda borið saman við umsögn gjafsóknarnefndar og fjárhagsstöðu umsækjanda má sjá að í 34 málum var ekki mælt með gjafsókn til handa konu á grundvelli fjárhagsstöðu hennar og í 32 málum þar sem karl var umsækjandi.

² Samtals sóttu 320 konur um gjafsókn í samtals 319 málum.

³ Samtals sóttu 283 karlar um gjafsókn í samtals 280 málum.

Konur	Fjöldi mála
Mælt með gjafsókn	210
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	174
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	26
Mælt með gjafsókn á grv. laga um meðferð sakamála	10
Ekki mælt með gjafsókn	96
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	61
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	34
Ekki uppfyllt skilyrði 246. gr. sakamálalaga	1
Vísað frá	10
Umsókn afturkölluð	3
Samtals	319

Karlar	Fjöldi mála
Mælt með gjafsókn	175
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	122
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	37
Mælt með gjafsókn á grv. laga um meðferð sakamála	16
Ekki mælt með gjafsókn	84
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	47
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	32
Ekki uppfyllt skilyrði 246. gr. sakamálalaga	5
Vísað frá	16
Umsókn afturkölluð	5
Samtals	280

Lögaðilar	Fjöldi mála
Mælt með gjafsókn	4
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	0
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	4
Ekki mælt með gjafsókn	2
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	2
Vísað frá	0
Umsókn afturkölluð	0
Samtals	6

Í þeim málum sem mælt var með gjafsókn í til handa lögaðila voru öll málin svokölluð þjóðlendumál, sbr. umfjöllun hér að framan.

Flokkun mála eftir eðli máls

Séu málin og afdrif þeirra hjá nefndinni flokkuð niður eftir eðli þeirra var flokkunin og fjöldinn eins og sést í töflunni hér að neðan. Hafa ber í huga að flokkunin er ekki afdráttarlaus. Reynt var að haga flokkuninni þannig að viðkomandi mál félli undir þann flokk sem lengst gekk varðandi kröfur umsækjanda. Sem dæmi um slíkt ef umsækjandi sótti um gjafsókn vegna höfðunar máls bæði til skilnaðar og með kröfu um forsjá/lögheimili barns þeirra, þá var málið flokkað sem forsjármál en ekki einnig sem skilnaðarmál. Það sama á við um mál sem höfðuð voru til viðurkenningar á bótaskyldu og jafnframt til innheimtu skaðabóta vegna sama slyss. Í slíkum tilvikum var viðkomandi mál flokkað í flokkinn *Mál til heimtu skaðabóta, hverskonar slys* en ekki og í flokkinn *Mál til viðurkenningar á bótaskyldu hvers konar*.

	Fjöldi mála
Heildarfjöldi mála	592
Forsjármál	208
Héraðsdómur	192
Mælt með gjafsókn	148
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	145
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	3
Ekki mælt með gjafsókn	38
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	13
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	25
Vísað frá	5
Afturkallað	0
Landsréttur	15
Mælt með gjafsókn	10
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	10
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	0
Ekki mælt með gjafsókn	2
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	1
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	1
Vísað frá	2
Afturkallað	1
Hæstiréttur	2
Mælt með gjafsókn	2
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	2
Mál á grundvelli laga um meðferð sakamála nr. 88/2008	34
Héraðsdómur	32
Mælt með gjafsókn	25
Ekki mælt með gjafsókn	5
Vísað frá	1
Afturkallað	1
Landsréttur	2
Mælt með gjafsókn	1
Ekki mælt með gjafsókn	1

Mál á grundvelli Haag samningsins	10
Héraðsdómur	9
Mælt með gjafsókn	8
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	4
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	4
Ekki mælt með gjafsókn	0
Vísað frá	1
Afturkallað	0
Landsréttur	1
Mælt með gjafsókn	1
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	1
Aðfararmál, afhending barns	7
Héraðsdómur	5
Mælt með gjafsókn	4
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	4
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	0
Ekki mælt með gjafsókn	1
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	0
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	1
Landsréttur	2
Mælt með gjafsókn	2
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	2
Þjóðlendumál	5
Héraðsdómur	0
Landsréttur	4
Mælt með gjafsókn	4
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	4
Hæstiréttur	1
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	1
Mál til heimtu skaðabóta vegna hvers konar slysa	106
Héraðsdómur	89
Mælt með gjafsókn	49
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	36
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	13
Ekki mælt með gjafsókn	33
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	32
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	1
Vísað frá	6
Afturkallað	1

Landsréttur	13
Mælt með gjafsókn	10
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	8
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	2
Ekki mælt með gjafsókn	2
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	1
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	1
Vísað frá	1
Afturkallað	0
Hæstiréttur	4
Mælt með gjafsókn	3
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	1
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	2
Ekki mælt með gjafsókn	0
Vísað frá	1
Mál til viðurkenningar á bótaskyldu hvers konar	24
Héraðsdómur	23
Mælt með gjafsókn	17
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	8
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	9
Ekki mælt með gjafsókn	4
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	3
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	1
Vísað frá	2
Afturkallað	0
Landsréttur	1
Mælt með gjafsókn	1
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	0
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	1
Mál er varða skilnað og/eða opinber skipti til fjárslita þ.á.m. ágreiningsmál	30
Héraðsdómur	27
Mælt með gjafsókn	18
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	18
Ekki mælt með gjafsókn	9
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	1
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	8
Landsréttur	3
Mælt með gjafsókn	2
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	2
Ekki mælt með gjafsókn	1
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	1

Mál er varða ógildingu stjórnvaldsákvörðunar	32
Héraðsdómur	28
Mælt með gjafsókn	16
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	4
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	12
Ekki mælt með gjafsókn	10
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	9
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	1
Vísað frá	0
Afturkallað	2
Landsréttur	3
Mælt með gjafsókn	1
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	1
Ekki mælt með gjafsókn	2
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	1
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	1
Hæstiréttur	1
Mælt með gjafsókn	1
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	1
Mál er varða skaðabætur vegna hvers konar læknismeðferðar	13
Héraðsdómur	13
Mælt með gjafsókn	4
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	0
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	4
Ekki mælt með gjafsókn	9
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	9
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	0
Mál er varða laun, vinnurétt og/eða lífeyrismál	5
Héraðsdómur	5
Mælt með gjafsókn	3
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	2
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	1
Ekki mælt með gjafsókn	2
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	0
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	2

Meiðyrðamál og/eða mál er varða friðhelgi einkalífs	14
Héraðsdómur	12
Mælt með gjafsókn	0
Ekki mælt með gjafsókn	11
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	11
Vísað frá	1
Landsréttur	2
Mælt með gjafsókn	1
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	1
Vísað frá	1
Önnur mál er varða skaðabætur og/eða miskabætur, ekki á grundvelli hverskonar slyss	46
Héraðsdómur	40
Mælt með gjafsókn	18
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	13
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	5
Ekki mælt með gjafsókn	18
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	11
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	7
Vísað frá	2
Afturkallað	2
Landsréttur	5
Mælt með gjafsókn	4
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	4
Ekki mælt með gjafsókn	1
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	1
Hæstiréttur	1
Mælt með gjafsókn	1
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	1
Mál er varða fjárkröfu	31
Héraðsdómur	28
Mælt með gjafsókn	9
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	9
Ekki mælt með gjafsókn	19
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	10
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	9
Landsréttur	2
Ekki mælt með gjafsókn	2
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	2
Hæstiréttur	1
Mælt með gjafsókn	1
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar. 1. mgr. 126. gr.	1

Mál er varða landamerki og/eða eignarhald fasteigna/jarða	5
Héraðsdómur	3
Mælt með gjafsókn	2
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	2
Ekki mælt með gjafsókn	1
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	1
Landsréttur	2
Mælt mælt með gjafsókn	2
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	2
Öll önnur mál, óflokkuð	22
Héraðsdómur	17
Mælt með gjafsókn	9
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	8
Mælt með gjafsókn á grv. b. liðar 1. mgr. 126. gr	1
Ekki mælt með gjafsókn	7
Ekki voru talin vera uppfyllt skilyrði til gjafsóknar	2
Ekki mælt með gjafsókn vegna fjárhagsstöðu umsækjanda	5
Vísað frá	1
Landsréttur	1
Mælt með gjafsókn	1
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	1
Hæstiréttur	4
Mælt með gjafsókn	4
Mælt með gjafsókn á grv. a. liðar 1. mgr. 126. gr	4

Þjóðerni

Þeir 603 einstaklingar sem sóttu um gjafsókn voru af eftirfarandi þjóðerni:

Þjóðerni/land	Fjöldi
íslenskt	496
pólskt	38
portúgalskt	11
litháenskt	5
ungverskt	5
Ghana	3
íraskt	3
marokkóskt	3
sýrlenskt	3
sænskt	3
þýskt	3
Afghanistan	2

danskt	2
finnskt	2
úkrafnskt	2
víetnamskt	2
albanískt	1
alsírskt	1
austurískt	1
bosnískt	1
brasilískt	1
búlgarskt	1
Filippseyjar	1
hollenskt	1
kanadískt	1

kenískt	1
lettneskt	1
malasískt	1
nígerískt	1
palenstínskt	1
rúmenskt	1

spænskt	1
tékkneskt	1
Túnis	1
tælenskt	1
úganda	1
ríkisfangslaus	0

Reikningar og kostnaður vegna gjafsóknarmála

Eitt af hlutverkum starfsmanns gjafsóknarnefndar er að fara yfir reikninga sem berast vegna gjafsóknarmála. Reikningar á árinu 2021 voru á pappírformi. Ferlið við greiðslu reikninga er það að reikningur er stílaður á og sendur til sýslumannsins á Vesturlandi á pappírformi. Starfsmaður gjafsóknarnefndar yfirfer reikningana og gengur úr skugga um að reikningur sé í samræmi við útgefið gjafsóknarleyfi, að innheimt málflutningsþóknun og mögulega annar útlagður kostnaður sé í samræmi við dóm/úrskurð sem bundið hefur enda á málið og að öll gögn sem eiga að fylgja fylgi hverjum reikningi fyrir sig. Starfsmaður áritar samþykki fyrir greiðslu reikningsins á reikninginn sjálfan. Að staðfestingu lokinni er á reikninginn fært viðfangsnúmer og hann skráður. Reikningar eru svo afritaðir og frumrit þeirra er sent til Fjársýslu ríkisins sem sér um hina eiginlegu greiðslu reiknings.

Fjöldi staðfesta reikninga á árinu 2021 voru samtals 657 og nam heildarfjárhæð þeirra samtals kr. 815.287.257.

Á árinu 2021 var skráning á kostnaðarskiptingu milli málaflokka ekki áreiðanleg og er því ekki hægt með einföldum hætti að taka saman heildarkostnað í málum á milli málaflokka.

Akranesi 20. desember 2022

Ásta Valdimarsdóttir
löglærður fulltrúi og umsjón gjafsóknarmála